

DOI: 10.15276/ETR.05.2025.11
DOI: 10.5281/zenodo.17503971
UDC: 338.43:631.1:614.8:504.06
JEL: Q17, Q18, I18, C53

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ ЗАСАД ОЦІНКИ ПРОДОВОЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР

IMPROVING THE METHODOLOGICAL BASIS FOR ASSESSING FOOD SECURITY: NATIONAL AND REGIONAL DIMENSIONS

Kateryna Yu. Sokoliuk, PhD in Economics, Associate Professor
State Organization "Institute of Market and Economic & Ecological Research
of the National Academy of Sciences of Ukraine", Odesa, Ukraine
ORCID: 0000-0002-0758-6468
Email: sokoluk_k2022@ukr.net

Received 29.08.2025

Соколюк К.Ю. Удосконалення методичних засад оцінки продовольчої безпеки: національний та регіональний вимір. Науково-методична стаття.

У статті досліджено теоретико-методичні засади оцінки продовольчої безпеки України в умовах воєнних викликів і перспектив повсякденного відновлення. На основі аналізу наукових праць узагальнено існуючі підходи до оцінювання, виявлено обмеження чинної методики, зокрема відсутність оновлених раціональних норм споживання та чітких індикаторів економічної доступності. Запропоновано удосконалення методики оцінки продовольчої безпеки шляхом введення системи показників достатності внутрішнього виробництва основних продуктів харчування з урахуванням раціональних норм, а також критерію економічної доступності для населення. Розроблені пропозиції дозволяють проводити оцінку як на національному, так і на регіональному рівнях, що сприятиме формуванню ефективної політики продовольчої безпеки держави.

Ключові слова: продовольча безпека, національна безпека, методика оцінки, індикатори, раціональні норми споживання, економічна доступність, регіональний вимір

Sokoliuk K.Yu. Improving the Methodological Basis for Assessing Food Security: National and Regional Dimensions. Scientific and methodical article.

The article examines the theoretical and methodological foundations for assessing food security in Ukraine in the context of military challenges and prospects for post-war recovery. Based on an analysis of scientific works, existing approaches to assessment are summarised and the limitations of the current methodology are identified, in particular the lack of updated rational consumption standards and clear indicators of economic accessibility. Improvements to the food security assessment methodology are proposed through the introduction of a system of indicators of the sufficiency of domestic production of basic foodstuffs, taking into account rational norms and the criterion of economic accessibility for the population. The proposals developed allow for assessment at both the national and regional levels, which will contribute to the formation of an effective state food security policy.

Keywords: food security, national security, assessment methodology, indicators, rational consumption standards, economic accessibility, regional dimension

Продовольча безпека є одним із ключових складових елементів національної безпеки країни та важливою передумовою сталого соціально-економічного розвитку як в період війни так і в час повоєнного відновлення. В умовах глобалізаційних викликів, військової агресії проти України, порушення логістичних ланцюгів та регіональних диспропорцій особливого значення набуває вдосконалення методичних підходів до оцінки рівня продовольчої безпеки, зокрема формування нових підходів до оцінки на регіональному рівні. Наявні сьогодні методики, що використовуються на державному рівні, не завжди відображають реальні ризики, пов'язані із доступністю, якістю та безперервністю постачання продовольства для населення. Проблемаю також є відсутність єдиної узгодженої системи показників, щоб здійснювати комплексну та об'єктивну оцінку продовольчої безпеки в умовах кризових явищ та регіональних відмінностей. Тому виникає необхідність розробки та удосконалення методичних засад оцінювання, що враховуватимуть сучасні виклики, міжнародні стандарти, а також специфіку національного та регіонального рівнів продовольчої безпеки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

У науковій літературі проблема оцінки продовольчої безпеки України розглядається з різних позицій як методичного так і практичного аспектів. Так, у праці М.А. Лисака [1] удосконалено методику визначення основних індикаторів продовольчої безпеки та запропоновано підходи для оцінювання їхнього стану. Автор акцентує, що окремі показники, зокрема індикатор достатності споживання продуктів харчування, мають сталий характер, визначений раціональними нормами МОЗ. У дослідженні С. Кваші, О. Павленко та В. Вакулєнка [2] здійснено детальний аналіз продовольчої незалежності України за окремими товарними групами в умовах воєнного стану, що дозволяє більш глибоко оцінити уразливість внутрішнього ринку. В.П. Залізняком [3] дослі-

джено динаміку змін у структурі споживання базових продуктів харчування та проаналізовано індикатори доступності продовольства. У роботі В. Пархоменко [4] висвітлено участь України у діяльності ФАО та Всесвітнього комітету ООН з продовольчої безпеки. Автор звертає увагу на застосування Глобального індексу продовольчої безпеки (GFSI), який включає чотири ключові компоненти: доступність, доступність (економічну), якість і безпеку продуктів харчування, а також вплив природних ресурсів і сталого розвитку. У праці Н. Чорної, У. Ткач та Л. Бейко [5] визначено сутність продовольчої безпеки та систематизовано основні підходи до її трактування. Дослідниці узагальнюють проблеми забезпечення належного рівня продовольчого постачання в умовах війни та пропонують заходи державної підтримки, а також шляхи зміцнення продовольчої безпеки у повоєнний період.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми

Проведений аналіз показує, що науковці приділяють значну увагу питанням методичного визначення індикаторів продовольчої безпеки, аналізу продовольчої незалежності, доступності та структури споживання, а також міжнародним підходам щодо проведення її оцінки. Водночас, попри наявність значних та змістовних напрацювань, залишається недостатньо розробленою цілісна методична система оцінки продовольчої безпеки, що комплексно враховувала б національний та регіональний виміри, сучасні виклики воєнного часу й перспективи повоєнного відновлення. Це й зумовлює актуальність подальших досліджень у даному напрямку.

Метою статті є удосконалення методичних засад оцінки продовольчої безпеки України з урахуванням як національного, так і регіонального вимірів, особливостей воєнного часу та перспектив повоєнного відновлення. Для досягнення поставленої мети передбачено проаналізувати наукові підходи до оцінювання продовольчої безпеки та виявити обмеження чинних методик і нормативних підходів, обґрунтувати необхідність їхнього доповнення показниками достатності виробництва та економічної доступності продовольства та розробити пропозиції щодо формування уніфікованої системи індикаторів оцінки продовольчої безпеки як на національному так і на регіональному рівнях.

Виклад основного матеріалу дослідження

Продовольча безпека країни є фундаментальним елементом національної безпеки та передумовою сталого розвитку, що в умовах військових загроз і глобальних криз набуває особливо актуального значення. Посилюється актуальність даного питання через порушення логістичних ланцюгів, регіональні диспропорції та необхідність забезпечення продовольством усіх груп населення. Наявні на сьогоднішній день методики оцінки продовольчої безпеки, затверджені державними органами, не завжди дають

змогу комплексно оцінити рівень забезпечення продовольством як на національному, так і на регіональному рівнях. Так як не враховують оновлених раціональних норм споживання та чітких індикаторів економічної доступності.

Тому в таких умовах важливим завданням є розробка уніфікованої системи показників, що дозволяє оцінювати достатність внутрішнього виробництва основних продуктів харчування, забезпечуючи баланс між національними та регіональними потребами, а також враховувати гуманістичний підхід, орієнтований на потреби домогосподарств та окремих соціально-демографічних груп. Пропоновані у статті удосконалення методики дозволяють здійснювати оцінку продовольчої безпеки більш об'єктивно та комплексно, що сприятиме розробці ефективної державної політики у сфері продовольчого забезпечення.

Стратегія продовольчої безпеки України на період до 2027 року вводить акцент на моніторинг та стійкість, при цьому не наводяться порогові значення, що ускладнює подальшу оцінку реалізації даної стратегії та Стратегії розвитку сільського господарства, що визначає сільське господарство як ключовий елемент [7] як на національному так і на регіональному рівнях. Зокрема, у рішенні Ради національної безпеки і оборони України від 9 жовтня 2023 року «Про стан забезпечення продовольчої безпеки» чітко йде мова про розвиток тваринництва, центри підтримки фермерів, закупівлі та держінтервенції на внутрішньому ринку [8]. Для контролю за досягненням усіх вище зазначених стратегічних цілей виникає потреба у розробці уніфікованої методики, що охоплюватиме усі аспекти продовольчої безпеки як складової економічної безпеки. Зазначені у Методиці 2007 року порогові рівні кожного індикатора, все ще можуть застосовуватись як нормативна база так як Методика на сьогодні є діючою та може бути доповненням Методичних засад викладених у Методиці 2013 року [11].

У проаналізованій Методиці (2013) [11] подані наступні порогові значення показників оцінки продовольчої безпеки (табл. 1).

Опираючись на визначення продовольчої безпеки, що наведено у Методичних рекомендаціях, а саме: «...це стан виробництва продуктів харчування в країні, що здатний повною мірою забезпечити потреби кожного члена суспільства в продовольстві належної якості за умови його збалансованості та доступності для кожного члена суспільства», можемо припустити, що дана Методика не охоплює два ключових елементи:

- забезпечити потреби кожного – не визначено, що саме взято за основу даної потреби;
- доступність – не визначено чіткого показника, хоча при розрахунку Глобального індексу продовольчої безпеки (GFSI) економічна та фізична доступність є ключовими складовими й двома із чотирьох [4, 5, 11].

Таблиця 1. Характеристичні значення індикаторів для продовольчої безпеки як складової економічної безпеки (діюча Методика та її удосконалення)

№	Найменування індикатора, одиниця виміру	Характеристичні значення індикатора									
		X ^L крит	X ^L небезп	X ^L незав	X ^L здв	X ^L опт	X ^R опт	X ^R здв	X ^R незав	X ^R небезп	X ^R крит
7.1	Добова калорійність харчування людини, тис. ккал	2250	2500	2700	2900	3100					
7.2	Співвідношення обсягів виробництва та споживання м'яса та м'ясних продуктів на одну особу, відсотків	80	85	90	95	105					
7.3	Співвідношення обсягів виробництва та споживання молока та молочних продуктів на одну особу, відсотків	80	85	90	95	105					
7.4	Співвідношення обсягів виробництва та споживання яєць на одну особу, відсотків	80	85	90	95	105					
7.5	Співвідношення обсягів виробництва та споживання олії на одну особу, відсотків	80	85	90	95	105					
7.6	Співвідношення обсягів виробництва та споживання цукру на одну особу, відсотків	80	85	90	95	105					
7.7	Співвідношення обсягів виробництва та споживання картоплі на одну особу, відсотків	80	85	90	95	105					
7.8	Співвідношення обсягів виробництва та споживання овочів та продовольчих баштанних культур на одну особу, відсотків	80	85	90	95	105					
7.9	Виробництво зерна на одну особу на рік, тонн	0,6	0,7	0,8	0,9	1					
7.10	Рівень запасів зернових культур на кінець періоду, відсотків до споживання	5	15	30	40	50	60	65	70	80	100
7.11	Частка продажу імпортованих продовольчих товарів через торговельну мережу підприємств, відсотків						12	16	20	23	25
7.12	Економічна доступність продуктів*						40	45	50	55	60

Джерело: складено автором за матеріалами [11]

Враховуючи вище наведене, а також те, що за умов війни має виходити на перший план гуманоцентричний підхід [5] до розуміння продовольчої безпеки (коли людина та сім'я (домогосподарство) є ключовим елементом системи продовольчої безпеки) вважаємо за необхідне доповнити дану Методику в частині показників 7.2 – 7.8 із врахуванням раціональних норм споживання. У постанові КМУ від 5 грудня 2007 р. №1379 із змінами та доповненнями від 12.10.2011 року «Деякі питання продовольчої безпеки» (станом на 25.06.2025 року дана Постанова є діючою) затверджено Методику визначення індикаторів продовольчої безпеки [6]. В якій визначено, що при розрахунку варто брати до уваги показник – раціональна норма споживання. Враховуючи той факт, що даний показник не був оновлений у воєнний період та у довоєнний також не було затверджено раціональних норм споживання, а лише енергетичний та поживний склад, пропонуємо проводити два порівняння:

1) із Нормами рекомендованими Українським НДІ гігієни харчування МОЗ, що описано науковцями Мардар М., та Єгоровим Б. в праці [9];

2) із розрахованими наборами продуктів харчування для основних соціально-демографічних груп, взявши за основу нормативи для працездатного населення, затверджених Постановою КМУ від 11 жовтня 2016 р. №780 [10].

Пропонується здійснити порівняння валового виробництва основних видів продукції до нормативних (умовно) потреб, що визначаються шляхом добутку населення регіону/країни та норм споживання. Тим самим це дасть змогу визначити рівень достатності виробництва тих чи інших продуктів для внутрішнього споживання. А подальше порівняння регіонів дасть змогу збалансувати продовольчу безпеку на національному рівні.

Для даних доповнених показників пропонуємо визначити наступні порогові значення, що можуть бути використані як при розрахунку на регіональному так і на національному рівнях (табл. 2) (показники розраховуються окремо від зазначених у табл. 3).

Таблиця 2. Основні пропозиції щодо удосконалення підходу щодо оцінки продовольчої безпеки регіону

Напрямок удосконалення	Опис
Уніфікація шкали оцінки рівня достатності внутрішнього виробництва основних продуктів харчування *	< 75% від нормативу – критичний рівень; 75-100% – незадовільний рівень; 100-125% – задовільний рівень; > 125% – оптимальний рівень.
Включення економічної доступності (показник 7.12).	Додати показник: частка витрат на харчування: ≤ 40% – оптимальний (безпечний) рівень; ≥ 45% – задовільний рівень; ≥ 50% – незадовільний рівень; ≥ 55% – небезпечний рівень; > 60% – критичний рівень.
Оптимальні діапазони	Встановити оптимальний рівень кожного індикатора для уніфікованої шкали щодо забезпечення раціону людини основними видами продуктів (100-125% від нормативу задля створення запасів на випадок загроз порушення логістичних ланцюгів в період війни – створення резерву).

Джерело: власна розробка автора

Таблиця 3. Перелік індикаторів та визначення шкали оцінки їх значень для оцінки Рівня достатності внутрішнього виробництва основних продуктів харчування (< 75% від нормативу – критичний рівень; 75-100% – незадовільний рівень; 100-125% – задовільний рівень; > 125% – оптимальний рівень)

№	Найменування індикатора, одиниця виміру	Порядок розрахунку індикатора	Умовно раціональна норма споживання відповідно до:				
			Норм рекомендованих Українським НДІ гігієни харчування МОЗ [9], кг/рік	Наборів продуктів харчування, Постанова КМУ від 11 жовтня 2016 р. №780 [10], кг/рік			
1	2	3	4	Діти до 6 років	Діти від 6 до 18 років	Працездатне населення	Непрацездатне населення
7.2	Рівень достатності виробництва м'яса та м'ясних продуктів, відсотків	обсяг виробництва м'яса та м'ясних продуктів, тис. т / (чисельність наявного населення, млн. осіб * норма споживання НДІ гігієни харчування МОЗ, кг) обсяг виробництва м'яса та м'ясних продуктів, тис. т / (чисельність дітей до 6 років * норма + чисельність дітей 6-18 років * норма + чисельність працездатного населення * норма + чисельність непрацездатного населення * норма)	83	40	62,4	53	38
7.3	Рівень достатності виробництва молока та молочних продуктів, відсотків	обсяг виробництва молока та молочних продуктів, тис. т / (чисельність наявного населення, млн. осіб * норма споживання НДІ гігієни харчування МОЗ, кг) обсяг виробництва молока та молочних продуктів, тис. т / (чисельність дітей до 6 років * норма + чисельність дітей 6-18 років * норма + чисельність працездатного населення * норма + чисельність непрацездатного населення * норма)	380	213,05	209,3	143,5	122,3
7.4	Рівень достатності виробництва яєць, відсотків	обсяг виробництва яєць, тис. т / (чисельність наявного населення, млн. осіб * норма споживання НДІ гігієни харчування МОЗ, кг) обсяг виробництва яєць, тис. т / (чисельність наявного населення, млн. осіб / (чисельність дітей до 6 років * норма + чисельність дітей 6-18 років * норма + чисельність працездатного населення * норма + чисельність непрацездатного населення * норма)	290	182,5 шт	365 шт	220	187,5 шт

Продовження таблиці 3

1	2	3	4	5	6	7	8
7.5	Рівень достатності виробництва олії, відсотків	обсяг виробництва олії, тис. т / (чисельність наявного населення, млн. осіб * норма споживання НДІ гігієни харчування МОЗ, кг)	13	3	5,1	7,1	6,7
		обсяг виробництва олії, тис. т / (чисельність дітей до 6 років*норма+ чисельність дітей 6-18 років*норма + чисельність працездатного населення*норма + чисельність непрацездатного населення*норма)					
7.6	Рівень достатності виробництва цукру на одну особу, відсотків	обсяг виробництва цукру, тис. т/чисельність наявного населення, млн. осіб / (чисельність наявного населення, млн. осіб * норма споживання НДІ гігієни харчування МОЗ, кг)	38	18,25	23,1	37,0	22,5
		обсяг виробництва цукру, тис. т / (чисельність дітей до 6 років*норма+ чисельність дітей 6-18 років*норма + чисельність працездатного населення*норма + чисельність непрацездатного населення*норма)					
7.7	Рівень достатності виробництва картоплі, відсотків	обсяг виробництва картоплі, тис. т / (чисельність наявного населення, млн. осіб * норма споживання НДІ гігієни харчування МОЗ, кг)	124	73	93,7	95	108
		обсяг виробництва картоплі, тис. т / (чисельність дітей до 6 років*норма+ чисельність дітей 6-18 років*норма + чисельність працездатного населення*норма + чисельність непрацездатного населення*норма)					
7.8	Рівень достатності виробництва овочів та продовольчих баштанних культур, відсотків	обсяг виробництва овочів та продовольчих баштанних культур, тис. т / (чисельність наявного населення, млн. осіб * норма споживання НДІ гігієни харчування МОЗ, кг)	161	82,1	109,3	110	98
		обсяг виробництва овочів та продовольчих баштанних культур, тис. т / (чисельність дітей до 6 років*норма+ чисельність дітей 6-18 років*норма + чисельність працездатного населення*норма + чисельність непрацездатного населення*норма)					
7.9	Рівень достатності виробництва хлібних продуктів (хліб, макаронні вироби в перерахунку на борошно, крупа, бобові), відсотків	обсяг виробництва зернових і зернобобових культур, тис. т / (чисельність наявного населення, млн. осіб * норма споживання НДІ гігієни харчування МОЗ, кг)	101	63	107,7	123,4	122,9
		обсяг виробництва зернових і зернобобових культур, тис. тонн / (чисельність дітей до 6 років*норма+ чисельність дітей 6-18 років*норма + чисельність працездатного населення*норма + чисельність непрацездатного населення*норма)					

Джерело: власна розробка автора

Враховуючи запропоновані доповнення Методики шляхом окремого розрахунку таких показників як Рівень достатності внутрішнього виробництва основних продуктів харчування (що впливає із показника «забезпечення раціону людини основними видами продуктів», що зазначено у Методичі затвердженій Постановою

КМУ №1379 від 5 грудня 2007 року та розрахунок якого наразі ускладнюється через відсутність Затверджених раціональних норм споживання МОЗ та наявності у вільному доступі Балансів споживання), є потреба в розробці методики розрахунку та визначенні наступних індикаторів (табл. 3).

Висновки

Отже, актуальність дослідження продовольчої безпеки на регіональному рівні, обумовлена комплексом специфічних аграрних, кліматичних та інфраструктурних факторів, що визначають стратегічну роль кожного регіону в національній системі продовольчого забезпечення. Врахування регіональних особливостей, у тому числі наслідків військових дій, є ключовим для забезпечення стійкості продовольчих ланцюгів та сталого розвитку аграрного сектору в цілому. Продовольча безпека залишається ключовим елементом національної безпеки та сталого розвитку України, особливо в умовах воєнних викликів. Чинні методики оцінки не повністю відображають реальні потреби населення, зокрема через відсутність оновлених раціональних норм споживання та чітких показників економічної доступності. Запропоновані удосконалення методики, включно із системою індикаторів достатності внутрішнього виробництва основних продуктів харчування та економічної доступності, дозволяють оцінювати продовольчу безпеку як на національному, так і на регіональному рівнях. Введення порогових значень для кожного показника забезпечує можливість своєчасного виявлення критичних диспропорцій і планування відповідних заходів державної політики. Особливе значення, запропонованих удосконалень, має

врахування регіональних особливостей, аграрного та кліматичного потенціалу, а також наслідків військових дій, що дозволяє забезпечити стійкість продовольчих ланцюгів та збалансоване розподілення ресурсів. Використання комплексного підходу до оцінки рівня забезпечення продовольством, забезпечує інтеграцію національного та регіонального вимірів, що сприяє більш об'єктивному аналізу ситуації та формуванню стратегічних пріоритетів у сфері продовольчого забезпечення.

Перспективним є удосконалення показників економічної доступності з урахуванням доходів домогосподарств та цінових коливань, розширення методики на нові групи продовольчих товарів, моделювання сценаріїв продовольчої безпеки під впливом зовнішніх та внутрішніх шоків, а також впровадження інтегрованих інформаційних систем моніторингу для оперативного прийняття управлінських рішень.

Визнання

Публікація виконана в рамках наукового проєкту «Розробка програмних заходів підтримки економічної безпеки Українського Причорномор'я в контексті відновлення у воєнний та повоєнний періоди» (№ДР 0125U001382) за рахунок коштів бюджетної програми «Підтримка розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень» (КПКВК 6541230).

Abstract

Introduction. Food security is a key component of national security and sustainable socio-economic development in Ukraine, especially under conditions of military challenges, disrupted logistics, and regional disparities. Current assessment methodologies do not fully reflect actual risks and population needs due to the absence of updated rational consumption standards and clear indicators of economic accessibility. These limitations hinder comprehensive evaluation of food security at both national and regional levels.

Aim and Objectives. The study aims to improve the methodological basis for assessing food security in Ukraine by integrating national and regional dimensions and addressing the specific challenges of wartime and post-war recovery. The objectives include analyzing existing scientific approaches, identifying gaps and limitations in current methodologies, proposing additional indicators for domestic production sufficiency and economic accessibility, and developing a unified system of indicators applicable at both national and regional scales.

Methods. The research utilizes systematic literature analysis, comparative calculations of domestic production sufficiency for major food products, assessment of threshold values for key indicators, and development of a unified scoring system. Indicators account for socio-demographic groups, regional production potential, and consumption norms. The study also considers a human-centered approach, focusing on the needs of households as critical units in the food security system.

Results. Analysis revealed that existing methodologies do not adequately reflect contemporary consumption norms or economic accessibility. The proposed enhancements include indicators of domestic production sufficiency for meat, milk, eggs, oil, sugar, potatoes, vegetables, and cereals, adjusted for different population groups. Threshold values define critical, unsatisfactory, satisfactory, and optimal levels of production and accessibility, enabling timely identification of imbalances. This approach allows for comprehensive assessment at national and regional levels while considering regional agrarian, climatic, and infrastructural characteristics.

Conclusions. The improved methodology provides a more integrated and practical framework for evaluating food security, supporting effective policy-making and strategic planning. Future research should focus on refining economic accessibility indicators, extending assessment to additional food groups, modeling food security scenarios under various external and internal shocks, and developing integrated monitoring systems to ensure operational management of food resources and resilience of supply chains.

Список літератури:

1. Лисак М. Методика удосконалення індикаторів продовольчої безпеки. М.А. Лисак. Ефективна економіка №4 2014. Журнал «Ефективна економіка» – наукове фахове видання з питань економіки. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2948>.
2. Кваша С., Павленко О., Вакуленко В. (2024). Продовольча незалежність України за окремими товарними групами споживання в умовах сьогодення. Економіка та суспільство, (60). DOI: 10.32782/2524-0072/2024-60-32.
3. Zalizniuk V. Assessment of the Indicators of Food Security Of Ukraine. Investytsiyi: praktyka ta dosvid. 2019. No. 2. P. 128. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.2.128.
4. Parkhomenko V. Global Food Security and Ukraine's Contribution to Its Provision. Scientific Bulletin NAS of Statistics, Accounting and Audit, 2022, № 3 4, с. 79-86. DOI: 10.31767/nasoa.3-4-2022.08.
5. Nelia Chorna, Uliana Tkach, Lyudmyla Beiko. Ensuring Food Security in Ukraine during the Russian-Ukrainian War. Economic Analysis, 2024, № 34(1), с. 126-135. DOI: 10.35774/econa2024.01.126.
6. Деякі питання продовольчої безпеки. Офіційний вебпортал парламенту України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1379-2007-п#Text>.
7. Про схвалення Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках. Офіційний вебпортал парламенту України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2024-р#Text>.
8. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 9 жовтня 2023 року «Про стан забезпечення продовольчої безпеки». Офіційний вебпортал парламенту України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/681/2023#Text>.
9. Yegorov B., Mardar M. 2011. State of Ukrainian population nutrition. International Scientific-Practical Journal Commodities and Markets. 11, 1 (Jun. 2011), 140-147.
10. Про затвердження наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів та наборів послуг для основних соціальних і демографічних груп населення. Офіційний вебпортал парламенту України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/780-2016-п#Text>.
11. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. №1277. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13>.

References:

1. Lysak, M. (2014). Methodology for improving food security indicators. Effective Economy, (4). Retrieved from: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2948> [in Ukrainian].
2. Kvasha, S., Pavlenko, O., & Vakulenko, V. (2024). Food independence of Ukraine by individual commodity groups under current conditions. Economics and Society, (60). DOI: 10.32782/2524-0072/2024-60-32 [in Ukrainian].
3. Zalizniuk, V. (2019). Assessment of the indicators of food security of Ukraine. Investytsiyi: Practice and Experience, (2), 128. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.2.128 [in English].
4. Parkhomenko, V. (2022). Global food security and Ukraine's contribution to its provision. Scientific Bulletin NAS of Statistics, Accounting and Audit, 3-4, 79-86. DOI: 10.31767/nasoa.3-4-2022.08 [in English].
5. Chorna, N., Tkach, U., & Beiko, L. (2024). Ensuring food security in Ukraine during the Russian-Ukrainian war. Economic Analysis, 34(1), 126-135. DOI: 10.35774/econa2024.01.126 [in English].
6. Verkhovna Rada of Ukraine. (2007). Some issues of food security. Official portal of the Parliament of Ukraine. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1379-2007-п#Text> [in Ukrainian].
7. Verkhovna Rada of Ukraine. (2024). On approval of the Strategy for the development of agriculture and rural areas in Ukraine until 2030 and approval of the operational plan for its implementation in 2025-2027. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2024-р#Text> [in Ukrainian].
8. Verkhovna Rada of Ukraine. (2023). On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine of October 9, 2023 "On the state of food security". Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/681/2023#Text> [in Ukrainian].
9. Yegorov, B., & Mardar, M. (2011). State of Ukrainian population nutrition. International Scientific-Practical Journal: Commodities and Markets, 11(1), 140-147 [in English].

10. Verkhovna Rada of Ukraine. (2016). On approval of sets of food products, non-food goods, and services for main social and demographic groups of the population. Official portal of the Parliament of Ukraine. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/780-2016-п#Text> [in Ukrainian].
11. Verkhovna Rada of Ukraine (2013). Order of the Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine dated 29.10.2013 №1277. "On approval of methodological recommendations for calculating the level of economic security of Ukraine". Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13> [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Соколюк К.Ю. Удосконалення методичних засад оцінки продовольчої безпеки: національний та регіональний вимір / К.Ю. Соколюк // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2025. – № 5 (81). – С. 97-104. – Режим доступу: <https://economics.net.ua/files/archive/2025/No5/97.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.05.2025.11. DOI: 10.5281/zenodo.17503971.

Reference a Journal Article:

Sokoliuk K.Yu. Improving the Methodological Basis for Assessing Food Security: National and Regional Dimensions / K.Yu. Sokoliuk // Economics: time realities. Scientific journal. – 2025. – № 5 (81). – P. 97-104. – Retrieved from: <https://economics.net.ua/files/archive/2025/No5/97.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.05.2025.11. DOI: 10.5281/zenodo.17503971.

This is an open access journal and all published articles are licensed under aCreative Commons "Attribution" 4.0.